

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Атестаційний екзамен з культурології

Освітній ступінь

Магістр

Спеціальність

034 Культурологія

Освітньо-наукова програма

Музична культурологія

Курс	2
Семестр	4

Інформація про викладача

ПІБ	Викладачі кафедри
-----	-------------------

Анотація навчальної дисципліни

Атестаційний екзамен з культурології є формою атестації здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 03 гуманітарні науки, спеціальності 034 «Культурологія». Атестаційний екзамен передбачає перевірку рівня теоретичної фахової підготовки здобувача відповідно до Стандарту вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом МОН України від 16. 06. 2020 р. № 803. Комплексний атестаційний екзамен передує захисту кваліфікаційної роботи; здійснюється в один етап, форма проведення – усна.

Комплексність атестаційного екзамену визначається перевіркою рівня теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти за всіма дисциплінарними циклами ОНП «Музична культурологія», в межах фундаментальної, загально-професійної та практичної підготовки та узагальнює знання, уміння та навички, які отримав студент впродовж навчання. Програмою передбачено перелік питань до атестаційного екзамену, які охоплюють основні дисципліни ОНП «Музична культурологія».

Завданнями атестаційного екзамену з культурології є:

- перевірка рівня засвоєння здобувачами навчального матеріалу, передбаченого освітньо-науковою програмою «Музична культурологія»;
- виявлення знань науково-теоретичної та практичної підготовки магістрів-культурологів;
- перевірка набутих компетентностей (інтегральних, загальних, фахових) випускника;

- виявлення рівня його теоретичної фахової підготовки.

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем; ПРН 2. аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач; аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки; ПРН 3. аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки. ПРН 4. популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів ПРН 6. вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів досліджень та проектів; ПРН 7. оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології; ПРН 8. приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичних проблем культурного розвитку суспільства; ПРН 12. збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтерпретацію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології; ПРН 13. планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки; ПРН 14. розробляти навчально-методичне забезпечення і викладати навчальні дисципліни з культурології у закладах освіти.

Під час підготовки до атестаційного екзамену здобувачі вищої освіти набувають наступних **компетентностей**:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

ЗК 6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність проведення досліджень та викладання на відповідному рівні.

ФК 1. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.

ФК 2. Здатність оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.

ФК 3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права та свободи людини.

ФК 4. Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.

ФК 5. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до залучення до розв'язання проблем культури представників громадськості.

ФК 6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.

ФК 7. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати й моделювати культурний розвиток різних культурних регіонів, художньої та візуальної культури.

ФК 8. Здатність організовувати роботу та здійснювати керівництво закладами культури, а також відповідними структурними підрозділами підприємств і установ, враховуючи економічні, законодавчі й етичні аспекти.

ФК 9. Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних та інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

ФК 10. Здатність розробляти і викладати культурологічні дисципліни в закладах освіти.

Перелік питань

1. Виникнення знання про культуру. Етапи розвитку протокультурологічної та культурологічної думки.
2. Дисциплінарна особливість культурологічної науки: теорія та історія культури, культурологія, філософія культури, історія культурологічних учень, соціологія культури, культурна антропологія, прикладна культурологія.
3. Культура в концепціях представників «Філософії життя» (Ф. Ніцше, О. Шпенглер).
4. Вплив психоаналітичної традиції на розвиток культурологічної теорії (З. Фрейд, К.-Г. Юнг).
5. Екзистенціальна філософія в розробці культурологічної проблематики (К. Ясперс).
6. Культуроформуюча роль гри в концепціях Й. Гейзінги, Х. Ортеги-і-Гасета.
7. Міжкультурна комунікація та діалог культур.
8. Характерні риси національної культури й філософії в ідеях Д. Чижевського («Нариси з історії філософії на Україні»).
9. Серце як концепт в українській національній філософії. «Філософія серця» у творчості Г.С. Сковороди. Кордоцентрична антропологія Памфіла Юркевича.
10. Вплив Франкфуртської школи на розвиток критичної теорії культури. «Соціологія музики» Т. Адорно.
11. Напрямок культурних досліджень (cultural studies) у сучасній гуманітаристиці.
12. Урбаністична культурологія.
13. Проблема статі в культурології. Теоретико-методологічні засади гендерних досліджень культури.
14. Поняття культурної пам'яті. Методологія дослідження культурної пам'яті. Місця пам'яті як проблема мнемотичної культурології.
15. Культура повсякдення в теоретичних моделях сучасної гуманітаристики. Методи дослідження культури повсякдення. Музична культура в ракурсі повсякдення.
16. Основні ідеї постмодерністського дискурсу в культурології.
17. Київська світоглядно-антропологічна школа у формуванні проблематики вітчизняної культурології: персоналії та ідеї (С. Кримський, В. Горський, М. Попович, В. Малахов).
18. Музична культурологія в музичних академіях України (Київ, Одеса). Інтегративна специфіка культурологічного пізнання та тематика сучасних музично-культурологічних досліджень.
19. Проблема періодизації культури. Поняття культурно-історичної епохи в музичній культурі.
20. Проблема типології культур. Історична типологія культури та її критерії. Типологія музичної культури.
21. Ранні форми культури: проблема дослідження. Специфіка світовідчуття та вірувань в архаїчних культурах.

22. Стародавній Схід як культурно-історична епоха. Культура Стародавнього Єгипту та Месопотамії.
23. Культура Стародавньої Індії.
24. Культура Стародавнього Китаю.
25. Античність як культурологічне поняття та тип культури. Актуальність та всесвітньо-історичне значення античної культурної спадщини. Музична античність у рецепціях сучасної культури.
26. Культура Візантії.
27. Культура європейського Середньовіччя. Жанрові різновиди сакрального та профанного в музичному мистецтві європейського Середньовіччя.
28. Культура Відродження. Ренесансний гуманізм. Музичний Ренесанс: географія, жанри, імена.
29. Реформація та становлення культури Нового часу.
30. Європейська культура доби Просвітництва.
31. Світоглядні засади та головні напрями розвитку європейської культури першої половини ХІХ століття.
32. Суть діалогу модернізм – постмодернізм у контексті культури ХХ століття.
33. «Орфей» Клаудіо Монтеверді як універсальна формула *dramma per musica*.
34. Від комедії балету до музичної трагедії: специфіка народження опери у Франції.
35. «Орфей» К. В. Глюка як віддзеркалення соціокультурного контексту доби.
36. Оперна тріада В.-А. Моцарта / Да Понте у контексті жанрових експериментів доби.
37. Романтизм як художній стиль: загальна характеристика, існуючі варіанти періодизації, основні функційно-типологічні ознаки раннього, центрального (зрілого) та пізнього етапів романтизму. Особливості еволюції жанрової системи музичного мистецтва.
38. Опера у контексті романтичної культури. Національні оперні школи та перебудова системи жанрів.
39. Міфологія як культурний концепт в музичному мистецтві другої половини ХІХ століття (на прикладі творчості Р. Вагнера).
40. Закономірності естетичних принципів французького імпресіонізму, сутність новаторства. Своєрідність перетворення естетики імпресіонізму в музиці, зміст образів та система засобів виразності.
41. Творче об'єднання як чинник розвитку музичної культури у першій половині ХХ століття. Французька «шістка».
42. Музичний експресіонізм: витоки, філософська платформа, головні естетичні принципи, ідейно-художня спрямованість проблематики творів. Музичний символізм у культурі початку ХХ ст. (на прикладі творчості О. Скрябіна).
43. Д. Шостакович: постать, колізії творчого шляху, особливості еволюції стилю.
44. Жанрово-стильові пошуки композиторів “нової фольклорної хвилі”.
45. Роль народної творчості в українській музичній культурі.
46. Особливості українського музичного бароко: історико-культурна дихотомія партесного концерту.
47. Українська музична культура другої половини ХVІІІ століття: новий стиль духовної музики, західноєвропейські впливи, пошук національного стилю.
48. Український музичний романтизм: етапи формування, постаті, жанри творчості.
49. Українська музична культура першої чверті ХХ століття: жанрово-стильові пошуки, здобутки, втрати.
50. Культурологічна педагогіка вищої освіти в системі гуманітарних наук. Міждисциплінарне спрямування культурологічної педагогіки.
51. Система формування змісту культурологічної освіти. Поняття «Стандарт вищої освіти України» та його структурні складові. Багатоманітність освітніх програм.

52. Соціокультурне проектування в умовах дистанційної комунікації. Дистанційна освіта: виклики сучасності та проблема «втрати присутності».
53. Сучасні процеси діджиталізації в освіті та їх вплив на культурні практики.
54. Проблема гуманізації освіти та культурологічне знання.
55. Soft skills у майбутній професійній діяльності культуролога.

Форми та технології навчання

Індивідуальні заняття, робота з науковими джерелами, презентація, з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до атестаційного іспиту.

Навчальні ресурси

Основні та додаткові матеріали надсилаються персонально електронною поштою, Viber, Messenger, Telegram.

Система оцінювання

Підсумок складання атестаційного екзамену оцінюється відповідно до затвердженої в установленому порядку рейтингової системи оцінювання за 100-бальною шкалою з наступним переведенням оцінки до національної шкали («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно») та шкали ECTS. Рішення, щодо підсумкової оцінки набутих випускниками компетентностей, приймається на закритому засіданні екзаменаційної комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів її членів, за обов'язкової присутності голови екзаменаційної комісії.

Повторне складання (перескладання) атестаційного екзамену з метою підвищення оцінки не передбачене.

Таблиця відповідності шкали оцінювання:

- оцінка за шкалою НМАУ імені П. І. Чайковського (бали);
- оцінка за шкалою ECTS:
  - 1) 90-100 – A – Відмінно;
  - 2) 82-89 – B – Добре;
  - 3) 74-81 – C – Добре;
  - 4) 64-73 – D – Задовільно;
  - 5) 60-63 – E – Задовільно;
  - 6) 35-59 – FX – Незадовільно
  - 7) 1-34 – F – Незадовільно

Оцінки «Відмінно» – «A» – заслуговує студент, який повністю виконав окреслені завдання екзамену: надав змістовної, вичерпної відповіді на питання із дисциплінарних курсів, включених до програми атестаційного екзамену.

Оцінки «Добре» – «B» – заслуговує студент, який повністю виконав завдання комплексного екзамену, зокрема: дав змістовну, вичерпну відповідь на теоретичні питання з дисциплін, включених в програму екзамену; але є незначні зауваження щодо узагальнень.

Оцінки «Добре» – «C» – заслуговує студент, який виконав завдання екзамену, а саме: дав змістовну, вичерпну відповідь на питання, однак припускався незначних помилок.

Оцінки «Задовільно» – «D» – заслуговує студент, який демонструє знання основного матеріалу з дисципліни, однак припускається деяких помилок.

Оцінки «Достатньо» – «E» заслуговує студент, який демонструє знання основного матеріалу з дисципліни, не виявляючи при цьому належного рівня підготовки та припускається помилок у відповідях.

Оцінки «Незадовільно» – «FX» – заслуговує студент, який не відповів на передбачені атестаційним екзаменом питання.